

Методичні рекомендації класним керівникам для проведення профілактично-роз'яснювальної роботи щодо попередження травматизму на залізниці

Проблеми нещасних випадків серед дітей сьогодні визначаються як найважливіші для українського суспільства, які необхідно розглядати не лише в медичному, але й соціальному аспекті. Дослідження показують, що основними причинами нещасних випадків із дітьми залишаються порушення або незнання правил поведінки. Основною причиною травмувань людей, зокрема дітей, є перехід через колії, пересування коліями та знаходження в негабаритних місцях.

1. Загальні положення

1.1 Правила безпеки громадян на залізничному транспорті України визначають вимоги щодо безпеки громадян при користуванні послугами залізничного транспорту, знаходженні на території та об'єктах залізничного транспорту.

Проблеми нещасних випадків серед дітей сьогодні визначаються як найважливіші для українського суспільства, які необхідно розглядати не лише в медичному, але й соціальному аспекті. Дослідження показують, що основними причинами нещасних випадків із дітьми залишаються: порушення або незнання правил поведінки

2. Правила безпеки для пішоходів

2.1. Пішоходам дозволяється переходити залізничні колії тільки у встановлених місцях (пішохідні мости, переходи, тунелі, переїзди тощо). На станціях, де немає мостів і тунелів, громадянам належить переходити залізничні колії у місцях, обладнаних спеціальними настилами, біля яких встановлені покажчики «Перехід через колії».

2.2 При наближенні поїзда (або локомотива, вагона, дрезини тощо) треба зупинитись поза межами небезпечної зони, пропустити його і, впевнившись у відсутності рухомого складу, що пересувається по сусідніх коліях, почати перехід.

Пішоходам забороняється:

2.3. Ходити по залізничних коліях та наближатися до них на відстань менше п'яти метрів.

2.4. Переходити і перебігати через залізничні колії перед поїздом (або локомотивом, вагоном, дрезиною тощо), що наближається, якщо до нього залишилося менше ніж 400 м.

2.5. Переходити колію зразу після проходу поїзда (або локомотива, вагона, дрезини тощо), не впевнившись, що по сусідніх коліях не пересувається рухомий склад.

2.6. Переходити та переїжджати залізничні колії при закритому положенні шлагбаума або при червоному світлі світлофора та звуковому сигналі переїзної сигналізації.

2.7. На станціях і перегонах пролізати під вагонами і перелізати через автозчепи для переходу через колію.

2.8. Проходити по залізничних мостах і тунелях, не обладнаних спеціальними настилами для проходу пішоходів.

2.9. Пролізати під закритим шлагбаумом на залізничному переїзді, а також виходити на переїзд, коли шлагбаум починає закриватися.

2.10. На електрифікованих лініях підніматися на опори, а також торкатись до металевих проводів заземлення, які ідуть від опори до рейки.

2.11. Наближатися до електропроводу, що лежить на землі, ближче ніж на 10 метрів.

2.12. Підніматися на дахи поїздів, локомотивів та вагонів, а також на конструкції мостів, освітлювальних вишок тощо.

2.13. Класти на рейки залізничної колії будь-які предмети.

2.14. Підходити ближче ніж на 0,5 метра до краю платформи після оголошення про подачу або прибуття поїзда до його повної зупинки.

2.15. Обходити вагони, що стоять на колії, на відстані менше п'яти метрів від крайнього вагона.

2.16. Проходити між розщепленими вагонами, що стоять на колії, якщо відстань між ними менше десяти метрів.

2.17. Сидіти на краю посадкової платформи, перону.

2.18. Знаходитись на об'єктах залізничного транспорту в стані алкогольного сп'яніння.

2.19. Ставити особисті речі на краю платформи, перону.

3. Правила безпеки пасажирів

3.1. Підніматися у вагон і виходити з вагона дозволяється тільки після повної зупинки поїзда.

3.2. Посадку пасажирів у вагон і вихід їх з вагона необхідно проводити тільки з боку перонів або посадочних платформ. Дітей під час посадки у вагон і висадки із вагона слід тримати за руку або на руках.

3.3. Виходити із вагона під час зупинки можна тільки з дозволу провідника.

Пасажирам забороняється:

3.4. Проїжджати на дахах, підніжках, перехідних площадках вагонів.

3.5. Заходити у вагон і виходити з вагона під час руху поїзда.

3.6. Висуватися з вікон вагонів і дверей тамбурів під час руху поїздів та викидати сторонні предмети (пляшки, пакети тощо) з вікон і дверей вагонів.

3.7. Стояти на підніжках і перехідних площадках вагонів, самостійно відчиняти двері вагонів під час руху та на стоянці поїзда, затримувати автоматичні двері вагонів під час їх зачинення та відчинення.

3.8. Проїжджати у вантажних поїздах без спеціального дозволу.

3.9. Знаходитись в потязі у нетверезому стані.

- 3.10. Залишати дітей без нагляду дорослих на вокзалах, пасажирських платформах та в поїздах.
- 3.11. Провозити у вагонах легкозаймисті, шкідливі і вибухові речовини.
- 3.12. Виходити із вагона на міжколійя і знаходитись там під час руху поїзда.
- 3.13. Стрибати з платформи на залізничні колії.
- 3.14. Проводити на пасажирських платформах рухомі ігри.
- 3.15. Палити у вагонах (в тому числі в тамбурах) приміських поїздів, а також у непередбачених для паління місцях вагонів пасажирських поїздів.
- 3.16. Бігти по платформі поруч із вагоном поїзда, що прибуває або відходить, а також перебувати ближче ніж 2 метри від краю платформи під час проходу поїзда без зупинки.
- 3.17. Підходити до вагона до повної зупинки поїзда.
- 3.18. Без потреби самовільно зупиняти поїзд.
- 3.19. Самостійно перевозити ручну поклажу засобами, які призначені для перевезення пошти або багажу працівниками пошти та залізниці.
- 3.20. Розміщувати ручну поклажу в тамбурах вагона, коридорі салону, проходах купе та в проході вагона приміського поїзда.
- 3.21. Забруднювати тамбури, засмічувати підлогу та сидіння вагонів.
- 3.22. Демонтувати обладнання вагонів, псувати оббивку диванів та сидінь.

Правила поведінки громадян на залізничному транспорті

Загальні положення

1. Ці Правила стосуються пасажирів, які користуються залізничним транспортом, а також громадян, які зустрічають або проводжають їх на території залізниці, у вокзалах та поїздах. Зазначені пасажирів та громадян зобов'язані дотримуватися вимог цих Правил та інших документів, що регламентують порядок перевезення пасажирів і багажу залізницями.

Правила поведінки на роздільних пунктах залізниці

2. Роздільний пункт залізниці (станція, роз'їзд, обгінний пункт) разом з обладнанням, призначеним для забезпечення діяльності залізниці та безпеки руху поїздів, є зоною підвищеної небезпеки і особливого контролю.

3. Особи, які не належать до працівників залізничного транспорту, не мають права ходити по залізничних коліях, знаходитися у службових приміщеннях залізниці, крім приміщень, де здійснюється прийом громадян, у вагонах під час їх відстою. Для проходу до поїзда або виходу до вокзалу пасажирів повинні користуватися призначеними для цього пішохідними мостами, тунелями чи переходами.

4. Пасажирів безпересадочних вагонів у пунктах їх переплівання можуть користуватися службовими переходами залізничників. При цьому необхідно мати при собі залізничний квиток або інший документ, який дає право на проїзд.

5. Забороняється псувати колії, споруди та обладнання залізниці, а також вчиняти інші дії, які можуть порушити розклад чи безпеку руху на залізниці. Розмір збитків, завданих зазначеними діями, встановлюється залізницею.

Правила поведінки на вокзалах, платформах та в пасажирських спорудах

6. Вокзал (приміщення для пасажирів на проміжних станціях) залізниці - комплекс спеціальних споруд, приміщень, обладнання, призначених для обслуговування пасажирів, надання їм платних послуг, управління рухом поїздів та розміщення персоналу. До складу вокзального комплексу входять: посадочні платформи, пішохідні тунелі та мости, переходи через залізничні колії, багажні приміщення, частина прилеглої до споруди привокзальної площі.

7. На території вокзалу пасажири, а також громадяни, які зустрічають або проводжають їх, повинні дотримуватись правил санітарно-гігієнічної, санітарно-протиепідемічної та пожежної безпеки.

8. Користуватися вокзалом та приміщеннями для пасажирів мають право:

- пасажири, які придбали квитки або мають інший документ, що дає право на проїзд;
- громадяни, які проводжають пасажирів;
- громадяни, які зустрічають пасажирів.

9. Вокзал забезпечує обслуговування пасажирів цілодобово. Для осіб, які мають проїзні документи, вхід до залів обслуговування безплатний, для осіб, які таких документів не мають, за плату, встановлену Укрзалізницею. Вхід до касового залу безплатний. У години доби з 22.00 до 6.00 в залах вокзалу можуть знаходитися тільки особи, які мають залізничні квитки на сьогодні та завтра, а також ті, що зустрічають та проводжають пасажирів.

10. На платформах та в приміщеннях вокзалу забороняється:

- смітити, кидати та залишати будь-які предмети на колії, платформі, підлозі, підвіконнях, сидіннях у залі чекання;
- пошкоджувати чи забруднювати майно залізниці;
- розпивати спиртні напої, палити у невстановлених місцях;
- створювати перешкоди працівникам вокзалу в проведенні контролю за дотриманням Правил та виконанні ними службових обов'язків;
- продавати чи купувати квитки з рук;
- підходити ближче ніж на 0,5 метра до краю платформи після оголошення про подачу чи прибуття поїзда до його повної зупинки;
- самостійно перевозити ручну поклажу засобами перевезення пошти чи багажу;
- захаращувати зали, вестибюль вокзалу, проходи в залах чекання та платформи власною ручною поклажею;
- залишати особисті речі без догляду;

– здавати на зберігання до автоматичних чи стаціонарних камер схову та заносити у вокзал зброю, вибухові, інфекційні, радіоактивні речовини, бензин, гас, ацетон, спирт та інші легкозаймисті та легкогорючі речовини.

Правила проїзду

11. Для проїзду у вагонах будь-якої категорії пасажир повинен мати відповідні документи на право проїзду та пред'являти їх перед посадкою в поїзд провідникові вагону або особі, яка контролює вхід до вагонів приміського поїзда. Пасажир повинен зберігати проїзний квиток протягом усієї поїздки та пред'являти його на вимогу осіб, які здійснюють контроль (за винятком випадків, коли квиток зберігається у провідника вагону).

12. Кожний пасажир має право безплатно перевозити із собою у вагоні ручну поклажу вагою до 36 кілограмів, а за об'ємом не більше місткості місць, відведених кожному пасажирові для перевезення ручної поклажі. Пасажири з ручною поклажею вагою більше 36 кілограмів та з легковаговою ручною поклажею об'ємом, більшим місткості місць для її перевезення, у вагон не допускаються.

13. Ручна поклажа розміщується:

- у пасажирських купейних, плацкартних та спальних вагонах:
- пасажирів, які займають нижні місця;
- в рундуках купе;
- пасажирів, які займають верхні місця;
- на третіх полицях плацкартних вагонів, у нішах купейних вагонів, на верхніх спеціальних полицях спальних вагонів;

У пасажирських загальних вагонах:

- пасажирів, які займають непарні місця;
- в рундуках під сидіннями;
- пасажирів, які займають парні місця та місця з літерою «а»;
- на третіх полицях купе;

У приміському поїзді:

- під сидінням та на боковій верхній полиці вагона.

Забороняється розміщення ручної поклажі в тамбурах вагона, коридорі салону, проходах купе, в проході приміського вагона.

14. Пасажирам забороняється:

- знаходитися у вагоні без проїзних документів чи посвідчення на право безплатного проїзду;
- перебувати на підніжках, дахах вагонів, перехідних площадках, у тамбурах пасажирського поїзда;
- заходити і виходити з вагона до повної зупинки поїзда;
- самовільно користуватися стоп-краном для затримки поїзда без крайньої потреби. У разі виникнення непередбачених аварійних обставин пасажир повинен сповістити провідника, а за його відсутності самостійно скористатися стоп-краном;
- розпивати спиртні напої у невстановлених місцях, порушувати спокій інших пасажирів;

- перебувати у стані наркотичного чи явно вираженого алкогольного сп'яніння, в забрудненому одязі;
  - палити у невстановлених місцях та застосовувати відкритий вогонь;
  - смітити в купе, коридорах вагона, кидати через вікно сміття та інші предмети;
  - забруднювати вагон, пошкоджувати внутрішнє вагонне обладнанням, постільні речі;
  - перевозити зброю (крім особливих випадків - перевезення службової та мисливської зброї), вибухові, отруйні, смердючі, інфекційні, радіоактивні речовини, спирт, бензин, гас, ацетон та інші вогнєнебезпечні, легкозаймисті, самозаймисті речовини також ручну поклажу, яка може забруднити вагон. Перевірка ручної поклажі здійснюється у порядку, передбаченому законодавством;
  - залишати ручну поклажу та власні речі без догляду. У разі виявлення пропажі речей пасажир повинен негайно сповістити про це провіднику вагона;
  - створювати перешкоди для роботи або не виконувати вимоги провідника вагона, поліцейських, працівників митного, прикордонного та фітосанітарного контролю.
15. За порушення цих Правил винні особи притягуються до відповідальності згідно із законодавством.

Пам'ятайте: дотримання зазначених вимог вбереже Вас від фатальних випадків при знаходженні на території станцій, вокзалів та залізничних перегонів.

Провідний інженер з охорони праці

Людмила Завалєєва